

Samling af Afgørelser

Forenede sager C-325/18 PPU og C-375/18 PPU

Hampshire County Council
mod
C.E.
og
N.E.

(anmodninger om præjudiciel afgørelse fra Court of Appeal (Irland))

»Præjudiciel forelæggelse – præjudiciel hasteprocedure – retligt samarbejde i civile sager – kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar – internationale børnebortførelser – forordning (EF) nr. 2201/2003 – artikel 11 – anmodning om tilbagegivelse – Haagerkonventionen af 25. oktober 1980 – anmodning om, at en retsafgørelse erklæres for eksigibel – søgsmål – Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder – artikel 47 – adgang til effektive retsmidler – appelfrist – kendelse om eksigibilitet – fuldbyrdelse inden forkyndelse heraf«

Sammendrag – Domstolens dom (Første Afdeling) af 19. september 2018

1. *Præjudicielle spørgsmål – præjudiciel hasteprocedure – betingelser – adskillelse og fjernelse af et lille barn fra moderen – skridt taget af et offentligt organ med henblik på barnets bortadoption*

(Domstolens procesreglement, art. 107; Rådets forordning nr. 2201/2003)

2. *Retligt samarbejde i civile sager – kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar – forordning nr. 2201/2003 – anerkendelse og fuldbyrdelse – anvendelsesområde – afgørelse fra en ret i en medlemsstat om tilbagegivelse af barnet, der er truffet, uden at der er fremsat en anmodning på grundlag af Haagerkonventionen af 1980 – fuldbyrdelse af denne afgørelse i overensstemmelse med de generelle bestemmelser i forordningens kapitel III – lovlighed*

(Rådets forordning nr. 2201/2003, 17. betragtning og kapitel III)

3. *Retligt samarbejde i civile sager – kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar – forordning nr. 2201/2003 – anvendelsesområde – begrebet »det civilretlige område« – selvstændig fortolkning*

(Rådets forordning nr. 2201/2003, art. 1, stk. 1)

4. *Retligt samarbejde i civile sager – kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar – forordning nr. 2201/2003 – anvendelsesområde – begrebet »forældreansvar« – anbringelse af barnet under rettens værgemål – omfattet*

[Rådets forordning nr. 2201/2003, art. 1, stk. 1, litra b), og stk. 2, art. 2, nr. 7)]

5. *Retligt samarbejde i civile sager – kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar – forordning nr. 2201/2003 – anerkendelse og fuldbyrdelse – afgørelse om anbringelse af barnet under rettens værgemål og om tilbagegivelse af barnet, hvilken afgørelse er erklæret eksigibel i den anmodede medlemsstat – fuldbyrdelse af denne afgørelse inden forkyndelse for de berørte forældre af erklæringen om eksigibilitet – ikke tilladt – udsættelse af fristen for anlæggelse af søgsmål til prøvelse af erklæringen om eksigibilitet – udelukket*

(Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, art. 47; Rådets forordning nr. 2201/2003, art. 33, stk. 1 og 5)

6. *Retligt samarbejde i civile sager – kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar – forordning nr. 2201/2003 – foreløbige og sikrende retsmidler – foranstaltninger vedtaget af den ret, der er kompetent til at påkende sagens realitet – udstedelse af påbud mod et offentligt organ i en anden medlemsstat med forbud mod at indlede eller fortsætte adoptionsproceduren – lovligt*

(Rådets forordning nr. 2201/2003)

1. Jf. afgørelsens tekst.

(jf. præmis 41-43)

2. De generelle bestemmelser i kapitel III i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000 skal fortolkes således, at når det gøres gældende, at børn er blevet fjernet ulovligt, kan en afgørelse om tilbagegivelse af disse børn, som en ret i den medlemsstat, hvor børnene havde deres sædvanlige opholdssted, har truffet efter en afgørelse om forældreansvaret, erklæres for eksigibel i værtsmedlemsstaten i overensstemmelse med disse generelle bestemmelser.

Det skal bemærkes, at 17. betragtning til forordning nr. 2201/2003 fremhæver denne forordnings supplerende karakter, idet det anføres, at den supplerer bestemmelserne i Haagerkonventionen af 1980, som dog stadig finder anvendelse. Forholdet mellem de to pågældende instrumenter præciseres i artikel 11, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003, hvorefter en ret i en medlemsstat skal anvende denne artikels stk. 2-8 på den tilbagegivelsesprocedure, der er fastsat i Haagerkonventionen af 1980. Det må fastslås, at disse bestemmelser ikke kræver, at en person, institution eller myndighed i tilfælde af påstået international bortførelse af et barn lægger Haagerkonventionen af 1980 til grund for en anmodning om umiddelbar tilbagegivelse af dette barn til den stat, hvor det har sit sædvanlige opholdssted. En indehaver af forældreansvar kan således anmode om anerkendelse og fuldbyrdelse, i overensstemmelse med bestemmelserne i kapitel III i forordning nr. 2201/2003, af en retsafgørelse om forældreansvar og tilbagegivelse af børn, der er udstedt af en kompetent ret i henhold til kapitel II, afdeling 2, i forordning nr. 2201/2003, selv om den pågældende ikke har fremsat en anmodning om tilbagegivelse på grundlag af Haagerkonventionen af 1980.

(jf. præmis 48, 50, 51, 53 og 62 samt domskonkl. 1)

3. Jf. afgørelsens tekst.

(jf. præmis 55)

4. Begrebet »forældreansvar« har i artikel 2, nr. 7), i forordning nr. 2201/2003 fået en vid definition, idet det omfatter alle de rettigheder og pligter vedrørende barnets person eller formue, som er tilkendt en fysisk eller juridisk person ved en retsafgørelse, eller som en sådan person har som følge af loven eller en gyldig aftale (dom af 27.11.2007, C, C-435/06, EU:C:2007:714, præmis 49, og af 26.4.2012, Health Service Executive, C-92/12 PPU, EU:C:2012:255, præmis 59).

Det må fastslås, at en rets udøvelse af sin kompetence hvad angår værgemål indebærer udøvelsen af rettigheder forbundet med børnenes velbefindende og uddannelse, som sædvanligvis udøves af forældrene i henhold til artikel 1, stk. 2, litra a), i forordning nr. 2201/2003, og endog aspekter knyttet til værgemål og samværgemål i henhold til denne forordnings artikel 1, stk. 2, litra b). Som den forelæggende ret har anført, er overførslen af forældremyndigheden til en forvaltningsmyndighed ligeledes omfattet af denne forordnings anvendelsesområde.

(jf. præmis 57 og 58)

5. Artikel 33, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003, sammenholdt med artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, skal fortolkes således, at bestemmelsen i en situation som den i hovedsagen omhandlede er til hinder for, at en af en ret i en medlemsstat truffet afgørelse, hvorefter børn skal sættes under værgemål og tilbagegives, og som er blevet erklæret for eksigibel i den anmodede medlemsstat, fuldbyrdes, inden afgørelsen om, at denne afgørelse skal erklæres for eksigibel, forkyndes for de pågældende forældre. Artikel 33, stk. 5, i forordning nr. 2201/2003 skal fortolkes således, at den ret, for hvilken der er iværksat appel af den sidstnævnte afgørelse, ikke kan forlænge den i denne bestemmelse fastsatte appelfrist.

Det skal i denne henseende bemærkes, at kravet om forkyndelse af fuldbyrdelsesafgørelsen dels har til formål at beskytte rettighederne hos den part, mod hvem fuldbyrdelse af en afgørelse begæres, dels har et bevismæssigt formål i forbindelse med en præcis beregning af den i artikel 33 i forordning nr. 2201/2003 fastsatte ufravigelige frist (jf. analogt dom af 16.2.2006, Verdoliva, C-3/05, EU:C:2006:113, præmis 34).

Dette krav om forkyndelse sammen med formidlingen af oplysninger om appel giver mulighed for at sikre, at den part, mod hvem der anmodes om fuldbyrdelse, har adgang til effektive retsmidler. For at lægge til grund, at den pågældende part har haft mulighed som omhandlet i artikel 33 i forordning nr. 2201/2003 for at tage skridt til at anfægte en afgørelse om eksigibilitet, skal han således have haft kendskab til indholdet af denne retsafgørelse, hvilket forudsætter, at den er blevet forkyndt for ham (jf. analogt dom af 14.12.2006, ASML, C-283/05, EU:C:2006:787, præmis 40).

(jf. præmis 69, 70 og 82 samt domskonkl. 2)

6. Forordning nr. 2201/2003 skal fortolkes således, at den i en situation som den i hovedsagen omhandlede ikke er til hinder for, at en ret i en medlemsstat vedtager retsbevarende foranstaltninger i form af et påbud over for et offentligt organ i en anden medlemsstat, hvorved dette organ forbydes ved retterne i denne anden medlemsstat at indlede eller fortsætte en procedure om adoption af børn, der har ophold dér.

Desuden er afgørelsen om denne bortadoption og de adoptionsforberedende foranstaltninger i henhold til ordlyden af artikel 1, stk. 3, litra b), i forordning nr. 2201/2003 ikke omfattet af denne forordnings anvendelsesområde.

(jf. præmis 93 og 94 samt domskonkl. 3)